

Spørgsmaal om Udgifterne til vor nuværende Embedsstand sagde, at han strax og meget bestemt maatte udtale, at vi snarere havde for faa end for mange Embedskræfter. Derom vil jeg nu ikke tvivles med den ærede Minister, men derimod vil jeg tillade mig at minde om Noget, der er sket. Det Spørgsmaal, som Ministeren berørte, er uregelmæssigt ogsaa i finansiel Henseende et meget vigtigt Spørgsmaal, og det kan ikke nytte, at vi gaa udenom det. Her gjælder i en lige saa høj Grad som med Hensyn til, hvad der i 1849 blev optaget som Statsmidler, det Spørgsmaal: Er det ogsaa afgjort, at den Ordning af de forskjellige Embedsmyndigheder, som var bestaaende i 1849, da vi fik den fri Forfatning, skal vedblive at bestaa netop paa den samme Maade, efterat vi have faaet en Forfatning, hvis Grundtanke dog egentlig er, at en Del af det Arbejde, som tidligere udførtes af en eneældig Konge paa et umyndigt Folks Vegne, nu ved Selvførelse skal udføres af et myndigt Folk? Der var den største Anledning til, at der paa et eller andet Punkt i vor politiske Udvikling med Tilidsfuldhed ogsaa fra Regjeringens Side var blevet foretaget en ærlig Undersøgelse af de Forhold, hvorpaa vort hele Statsmaskineri er bygget; men hvad skete, dengang man forlangte nedsat en parlamentarisk Kommission for at drøfte dette vigtige Spørgsmaal? Forslaget blev forkastet med een Stemmes Overtaal, og denne ene Stemme faldt netop fra en af Ministrene, saaledes at det altsaa var en Minister, som gjorde Udslaget og satte en Dom for, at den ønskede Undersøgelse kom i Gang. Hvad vil man med Rette kunne sige om, at der fra Administrationens Side er blevet lagt et saadant lille Lod i Vægtstaaalen for at standse Opfyldelsen af en efter hele vor Forfatning høist berettiget Fordring om nøie og i den mindste Detail at faae undersøgt de paagjældende Forhold? Hvad er mere berettiget, end at en Mistanke, en Misnøie og en Uvillie viser sig rundt omkring i Landet, og at man ikke helmer, før man virkelig har faaet en saadan Undersøgelse bragt i Stand? Bigeoverfor en saadan Tilstand vil jeg sige, at det maatte var det vigtigste, om Regjeringen, der netop har det tydeligste Indtryk af, hvorledes Tilstanden er, begyndte paa Undersøgelsen, thi det er aabenbart, at dette Spørgsmaal om Embedsvæsenet ligger Regjeringen nærmere end nogen af de øvrige lovgivende Myndigheder. Det vilde derfor ogsaa være saare ønskeligt, om der gaves et Ministerium, som selv rakte Haanden til en saadan Undersøgelse, og det skulde være høist besynderligt, om ikke saavel de fleste tidligere Ministre som ogsaa de nuværende meget godt vidste, at der i Henseende til Ordningen af vore Embedsforhold og disses Forhold igjen til det Kommunale er saamange Brøst tilstede og saa Meget, som vi imellem os selv kaldte meningsløst, at der er god Opfordring for Ministeriet til freidig, ærlig og

aaabent at opfordre til Undersøgelse deraf. Jeg har ogsaa den Tro, at de, som allerbedst vilde være tjente med, at noget Saadant skete, netop ere den udøvende Magts forskjellige Led baade opad og nedad, og jeg er overbevist om, at de Mænd, hvem det maatte blive overdraget nøie at undersøge disse Forhold, vilde komme til en saadan Erkendelse af, hvad der er det Rigtige, hvor det egentlige Arbejde og det egentlige Ansvar ligger, og hvormange Kræfter der er nødvendige til en klog, fornuftig og fortløbende god Bestridelse af Forretningerne, at vi vel kunne være tjente med, at saadanne Resultater kom tilveie ved Hjælp af de Myndigheder, som dog skulde raade for vor politiske Udvikling i det Hele. Efterat jeg nu har omtalt dette Par Forhold, som den høit-ærede Finansminister ogsaa berørte igaar, skal jeg tillade mig at fremkomme med nogle enkelte Bemærkninger, hvoraf den ene gaar i samme Retning som den Udtalelse, vi have hørt af det ærede Medlem for Holbæk Amt 3die Valgkreds (Dinesen). Det ærede Medlem berørte det lidet Glædelige i, at der ikke freedes tilstrækkelig om vore nationale Mindesmærker. Jeg erindrer fra min Barndom, hvorledes der paa en ganske eiendommelig Maade blev fredet om vore Kæmpehøie, Runddysser og Langdysser. De vare nemlig dengang Gjenstand for en lille Stump Hedenstak, en lille Stump Tro paa, at det var Noget, man ikke turde røre ved, og derfor forbleve de urørte. Jeg mener nu paa ingen Maade, at det vilde være interessant at faae vedligeholdt alle Kæmpehøiene, alle Stendysserne og alle Langdysserne, som de i sin Tid vare og laa hen; men jeg vilde kun ønske, hvad jeg saa tidt har havt Læilighed til at ønske ved at færdes omkring i Landet, at man havde Mærker, som sagde: Her har engang staaet et af den Slags Mindesmærker, thi disse Mindesmærkers Beliggenhed har sin store Betydning i Henseende til Egnene. Endnu kjende vi ikke til, hvad deres egentlige Bestemmelse har været, men denne Rundskab vilde vi nok faae, efterhaanden som vi komme til en klarere og dybere Indsigt i vore Forfædres Liv. Men jeg har ogsaa tænkt mig paa anden Maade at søge at faae bevaret Grundringen om vore gamle Mindesmærker, og det kan endnu opnaas ved gamle Mænds Hjælp, naar den Institution, som er kaldet til at virke i den Retning, og som Kultusministeriet raader over, bliver benyttet. Jeg savnede imidlertid paa den sidste store Udstilling enhver Antydning af, at man var betænkt paa at gjøre et saadant Skridt. Jeg har omtalt det i sin Tid oppe paa det oldnordiske Museum, hvor jeg har sagt: Sorg for saadane Tegninger og Kort over Danmark, hvor I kunne faae mærket Stedet for alle vore Kæmpehøie, Runddysser og Langdysser; thi, naar I blot kunne opbevare Mindet om nogle af hver Slags af disse Mindesmærker, vil den Undersøgelse, som kan grundes derpaa, være no-